

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 816/2014-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Rastislavova 68, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. Daniela Blyšťana, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 148/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoE 32/2011 a jeho uznesením z 27. septembra 2011 a postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 664/2010 a jeho uznesením zo 14. marca 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Rastislavova 68, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Daniela Blyšťana, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 148/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoE 32/2011 a jeho uznesením z 27. septembra 2011 a postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 664/2010 a jeho uznesením zo 14. marca 2011.

Sťažovateľka je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva. Na základe poisťnej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a povinnou sa táto zaviazala platiť dohodnuté poistné. Povinná v rozpore s poisťnou zmluvou dohodnuté poistné prestala platiť. Sťažovateľka sa v súlade s uzavretou rozhodcovskou doložkou obrátila na Arbitrážny súd Košice (ďalej len „arbitrážny súd“), ktorý rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 2 C 308/2009 z 8. marca 2010 zaviazal povinnú na zaplatenie dlžného poistného s príslušenstvom. Keďže povinná dlžné poistné v lehote vyplývajúcej z rozhodcovského rozsudku nezaplatila, sťažovateľka podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. Súdny exekútor predložil okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech sťažovateľky. Okresný súd konajúci prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením sp. zn. 4 Er 664/2010 zo 14. marca 2011 (napadnuté uznesenie okresného súdu, pozn.)

žiadosť súdneho exekútora bez nariadenia pojednávania zamietol. O odvolaní sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 28. júna 2012 tak, že dovolanie odmietol.

Sťažovateľka zdôrazňuje, že o jej žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania, hoci okresný súd vykonal samostatné nové dokazovanie skutkového stavu (okresný súd nevychádzal z obsahu rozhodcovského spisu, ale nanovo konštruoval skutkový stav prostredníctvom listinných dôkazov, ktoré si vyžiadal od súdneho exekútora), na základe ktorého dospel k opačným právnym záverom ako arbitrážny súd v základných konaniach, čo viedlo k faktickému zrušeniu účinkov rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu sťažovateľky. Podľa názoru sťažovateľky exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku prekročil svoju právomoc a preskúmal rozhodcovský titul z hľadísk, na ktoré ho zákon neopravňuje.

Sťažovateľka poukazuje na v súčasnosti už zrušený § 253 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého predseda senátu v exekučnom konaní nariadil pojednávanie, len ak to považoval za potrebné alebo ak to ustanovil zákon. Toto ustanovenie slúžilo exekučným súdom ako procesný podklad pre nenariadenie pojednávania. Súčasné znenie Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku takéto ustanovenie neobsahuje. Exekučný súd je preto povinný podľa sťažovateľky na vykonanie dokazovania nariadiť pojednávanie, pričom tento postup je v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu. V tejto súvislosti poukazuje na to, že Exekučný poriadok neobsahuje explicitné ustanovenie obdobné § 115a, resp. § 214 ods. 2 OSP, ktoré by priamo umožňovalo, aby súdne konanie na exekučnom súde prebiehalo bez nariadenia pojednávania. V zmysle § 251 ods. 4 OSP sa na exekučné konanie podľa osobitného predpisu (ktorým je Exekučný poriadok) použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak osobitný predpis (teda Exekučný poriadok) neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením. Okolnosť, že exekučný súd rozhodne vždy uznesením, však nemôže podľa

sťažovateľky dostatočne odôvodniť záver, že vždy, keď súd rozhoduje uznesením, nemusí nariadiť pojednávanie.

Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd jej neposkytol súdnu ochranu v požadovanej kvalite, pričom porušil aj jej právo na spravodlivé súdne konanie a základné právo na zákonného sudcu. Sťažovateľka tiež namieta, že najvyšší súd v odôvodnení svojich uznesení nijako nevysvetlil odklon od judikatúry ústavného súdu, na ktorú sťažovateľka poukázala v podaných dovolaniach (predtým už aj v odvolaniach); sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 60/2004 v spojení s nálezom sp. zn. III. ÚS 192/06, pričom zdôrazňuje, že bolo povinnosťou najvyššieho súdu odlišné stanovisko zdôvodniť, pretože sa riešila analogická právna otázka, ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenia najvyššieho súdu za „*arbitrárne a nepreskúmateľné*...“.

Popri procesno-právnych pochybeniach namieta sťažovateľka aj právny názor vo veci konajúcich všeobecných súdov týkajúci sa neplatnosti, resp. neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Sťažovateľka zdôrazňuje, že použitie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách nie je zakázané, a preto nie každú rozhodcovskú doložku možno automaticky považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Záver o nekalom charaktere rozhodcovskej doložky nevyplýva z jej existencie, ale z konkrétnych skutkových okolností každého jedného prípadu. V danom prípade však exekučný súd podľa sťažovateľky dostatočne nezistil všetky relevantné skutkové okolnosti, na ktoré poukázala. Sťažovateľka navyše uvádza, že povinná bola pred podpisom poistnej zmluvy na zvláštnom tlačive osobitne poučená a upozornená na možnosť riešiť prípadné spory v rozhodcovskom konaní, pričom tretí subjekt nezávislý od sťažovateľky (tzv. viazaný finančný agent) je povinný pred uzavretím poistenia bez účasti poisťovne informovať spotrebiteľa o podstatných okolnostiach poistného vzťahu. Preto súhlas povinnej s rozhodcovskou doložkou mal podľa sťažovateľky povahu informovaného súhlasu. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na to, že v dôsledku nedôsledne a nesprávne vykonávaného dokazovania sa vo veci konajúce všeobecné súdy o obsahu osobitného tlačiva s poučením o možnosti zvoliť si rozhodcovské konanie na riešenie sporov ani nemohli dozvedieť.

Postupom okresného súdu, ktorý mal vykonať dokazovanie bez účasti účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania, došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka zároveň v doplneniach sťažnosti doručených ústavnému súdu 7. februára 2013, 19. augusta 2013, 4. septembra 2013 a 23. decembra 2013 poukazuje na samotnú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, predovšetkým na nález sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 vydaný v jej (v zásade) identickej veci.

Vychádzajúc z rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 255/2010, sťažovateľka poukazuje na to, že porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj *„prílišný formalistický postup“* pri výklade a aplikácii relevantných právnych predpisov. V prerokúvanom prípade došlo podľa sťažovateľky *„k jednostrannému a neproporcionálnemu prikloneniu sa k princípu zvýšenej ochrany spotrebiteľa úplne na úkor princípu právnej istoty a na úkor princípu poskytnutia súdnej ochrany vykonateľnému súdnemu rozhodnutiu.“*

Prepätô formalistický prístup súdov je v tom, že často krát vo svojich rozhodnutiach označujú poisťnú zmluvu sťažovateľa nepravdivo ako napríklad úverovú zmluvu, či zmluvu o spotrebiteľskom úvere a toto dokonca považujú iba za formálnu chybu.

Ak teda všeobecné súdy aplikovali vnútroštátne normy zamerané na ochranu spotrebiteľa, ktorých východiskom je Smernica 93/13/EHS, boli povinné interpretovať a aplikovať právne normy v súvislostiach a s prihliadnutím na zámer smernice obsiahnutý v jej 19 odôvodnení, ktorý sa poisťných zmlúv vyslovene dotýka.“

Sťažovateľka namietané porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodňuje aj tým, že jej všeobecné súdy neumožnili uplatniť právo preukázať opak toho, že zmluvné ustanovenia medzi *„dodávateľom a spotrebiteľom neboli individuálne dojednané podľa ust. § 53 ods. 3 OZ“*. Sťažovateľka namieta, že jej bolo odňaté právo *„argumentovať a dokazovať špecifikum jeho prípadu opierajúce sa o 19. odôvodnenie Smernice č. 93/13/EHS z 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách..., ktoré stanovuje výnimku, pokiaľ ide o poisťné zmluvy“*.

Táto výnimka vyplývajúca z označenej smernice nebola podľa sťažovateľky premietnutá do Občianskeho zákonníka, avšak všeobecné súdy konajúce v jej veciach na ňu mali prihliadať, keďže sú viazané príkazom uplatňovať eurokonformný výklad vnútroštátneho práva. Podľa sťažovateľky *„Všeobecné súdy postupovali bez toho, že by v okolnostiach prípadu zohľadnili hraničné kritériá stanovené devätnástym odôvodnením Smernice, ktoré spadajú pod vecného rozsahu Smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vynímajú zmluvné podmienky v poisťných zmluvách.*

Sťažovateľ predkladá odborný výklad Národnej banky Slovenska opierajúci sa o viacero prekladov devätnásteho odôvodnenia Smernice 93/13/EHS z 5. 4. 1993... Podľa Smernice sú poisťné zmluvy, ktoré uzatvára aj sťažovateľ, spomedzi spotrebiteľských zmlúv výnimočné v tom, že niektoré zmluvné podmienky dohodnuté medzi poisťovňou a spotrebiteľom ovplyvňujú kalkuláciu poisťného plateného spotrebiteľom. Takéto ustanovenia, medzi ktoré patrí aj dohoda o rozhodcovskom konaní, sú potom pod predmetu Smernice vylúčené.“.

V tejto súvislosti sťažovateľka tiež uvádza:

„Ak je predmetom sporu občiansko-právna zmluva, civilný súd v intenciách Smernice 93/13/EHS musí vyhodnotiť:

- 1 – či sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu,*
- 2 – či, ak ide o spotrebiteľskú zmluvu, nejde o poisťnú zmluvu...*
- 3 – či skúmaná podmienka v poisťnej zmluve spadá pod výnimku stanovenú smernicou a ak áno, potom smernicu neaplikovať alebo*
- 4 – ak podmienka výnimke podľa smernice nevyhovuje, či nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 O. z. a*
- 5 – ak nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, či je touto zmluvnou podmienkou spôsobená nerovnováha v neprospech spotrebiteľa a ak áno, či ide o nerovnováhu značnú a v čom.*

Porušenie takto vymedzeného logického postupu navyše za porušenia pravidiel spravodlivého procesu, je ústavne neprípustné a rovnako je v rozpore s výslovným zámerom Smernice 93/13/EHS.“

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu podľa § 48 ods. 1 ústavy sťažovateľka tiež uvádza, že v predmetnej veci rozhodoval na krajskom súde ako člen senátu sudca, ktorý bol zaujatý a ktorý neoznámil skutočnosti, pre ktoré je vylúčený, predsedovi súdu (§ 15 ods. 1 OSP). Sťažovateľka ďalej uvádza:

„Rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu Okresného súdu Bardejov... bolo pridelené senátu Krajského súdu v Prešove 20 Co..., ktorého členmi podľa v danom čase platného rozvrhu práce bol JUDr. P. S. a JUDr. A. K. a predsedom JUDr. M. B.

Predbežnou právnou otázkou v predmetnom exekučnom konaní bola súdna kontrola všeobecných poistných podmienok sťažovateľa z 21. 5. 2007 a najmä rozhodcovskej doložky, ktorá v nich bola obsiahnutá.

Vo vzťahu k poistným podmienkam z 21. 5. 2007, ktoré boli, resp. sú právne významné pre uvedené exekučné konanie, vyjadril JUDr. P. S. na verejnom zasadnutí Komisie MS SR pre posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách dňa 20. 04. 2009 ešte ako úradník Ministerstva spravodlivosti SR svoj právny názor, že ide o neprijateľné podmienky, ktoré sú neplatné. Konštatoval, že každé jedno ustanovenie poistných podmienok je neprijateľné, sú neprijateľné a neplatné ako celok, teda včítane rozhodcovskej doložky v nich obsiahnutej.

Z obsahu predloženej zápisnice zo dňa 20. 04. 2009 vyplýva, že JUDr. P. S. zaujal k dotknutým poistným podmienkam sťažovateľa kategorický právny názor ešte predtým, ako v roku 2011 napadol exekučný prípad sťažovateľa do senátu JUDr. S.

Ako vyplýva z priloženej kópie článku týždenníka Trend zo dňa 10. 11. 2009, JUDr. P. S. zaujal k všeobecným poistným podmienkam verejný právny postoj nie len na zasadaní komisie ministerstva spravodlivosti, ale aj pre médiá. Z kontextu priloženého článku vyplýva, že niektoré časti poistných podmienok, najmä rozhodcovskú doložku, považoval za neplatnú.

... Právny názor JUDr. P. S. ako sudcu konajúceho vo veci sa teda preukázateľne v žiadnom prípade netvoril ako výsledok postupu pred odvolacím súdom, ale bol vytvorený už predtým, ako k súdnemu konaniu vôbec došlo, a to na základe iných skutočností pred súdom neprejedaných.

Napokon, najpriamejším dôkazom o tom, že JUDr. P. S. bol v prípadoch sťažovateľa vylúčeným sudcom je Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Nc 61/2012 zo dňa 18. 12. 2012, ktoré sťažovateľ obdržal až nedávno, a teda ho nemohol predložiť skôr, ktoré potvrdilo vylúčenie JUDr. P. S. v prípade sťažovateľa vedenom v senáte JUDr. S. pod sp. zn. 20 CoE/114/2012, keď sa najvyšší súd stotožnil so stanoviskom predsedníčky Krajského súdu v Prešove, ktorá Úradným záznamom zo dňa 3. 9. 2012 konštatovala, že v súlade s § 15 ods. 1 O. s. p. súhlasí s vylúčením JUDr. P. S. zo súdneho konania sťažovateľa, z čoho plynie, že ak bol JUDr. P. S. zaujatý v jednom z prípadov sťažovateľa, musel byť zaujatý aj v ostatných obdobných prípadoch sťažovateľa založených na tom istom právnom základe...

Vzhľadom na skutočnosť, že prípady 20 CoE/114/2012 a prípad 20 CoE/32/2011 sú obdobné a založené na tom istom právnom základe, JUDr. P. S. nemohol byť a ani nebol nestranný ani v prípade sp. zn. 20 CoE/32/2011.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 148/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoE 32/2011 a jeho uznesením z 27. septembra 2011, ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 664/2010 a jeho uznesením zo 14. marca 2011 boli porušené ňou označené základné práva podľa ústavy a listiny a právo podľa dohovoru, zruší napadnuté uznesenia najvyššieho súdu, krajského súdu a okresného súdu a vec vráti na ďalšie konanie okresnému súdu. Sťažovateľka sa tiež domáha úhrady trov konania.

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľky uviesť, že v nadväznosti na to, ako bývalý predseda najvyššieho súdu JUDr. Š. H. podal na členov IV. senátu ústavného súdu v auguste 2013 trestné oznámenie a v masmédiách formuloval proti nim osobné invektívy, členovia IV. senátu oznámili tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke

ústavného súdu a zároveň ju požiadali, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila ich oznámenia obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať ich vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí sťažovateľky, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o uvedených oznámeniach sudcov nerozhodol príslušný senát ústavného súdu (v zásade do konca novembra 2013).

Sudcovi Jánovi Lubymu skončilo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu 4. júla 2014 a na konanie a rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľky je v súčasnosti podľa relevantného rozvrhu práce príslušný II. senát ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť v posudzovanej veci o odvolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka sa v sťažnosti minimálne venuje výhradám proti skutkovým a právnym záverom krajského súdu vyjadreným v jeho napadnutom uznesení, ktorým potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. V zásade len vo všeobecnej rovine poukazuje na nedostatočnosť jeho odôvodnenia, nevysporiadanie sa s jej odvolacími dôvodmi a neodstránenie pochybení okresného súdu.

Námietky, ktoré sťažovateľka formuluje proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, sú založené predovšetkým na jej nesúhlase právnym názorom dovolacieho súdu, podľa ktorého v jej veciach neboli naplnené dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, hoci okresný súd v predmetnej veci podľa jej tvrdenia vykonával dokazovanie listinami, ale napriek tomu v predmetnej veci nenariadil pojednávanie, a tak ju ako účastníčku konania neoboznámil s vykonanými dôkazmi a neumožnil jej vyjadriť sa k nim, pričom krajský súd takýto postup okresného súdu potvrdzujúcim uznesením „odobril“. Sťažovateľka tiež tvrdí, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnené a arbitrárne.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže ustanoveným postupom domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

V súlade s čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo na to, aby sa jeho vec verejne prerokovala... a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 36 listiny) a jeho porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru možno posudzovať spoločne, keďže nie sú medzi nimi zásadnejšie odlišnosti (m. m. IV. ÚS 195/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal

ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

II.2.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z už uvedeného vyplýva, že podstatu argumentácie sťažovateľky tvorí námietka, že okresný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie podľa § 44 Exekučného poriadku vykonal dokazovanie bez toho, aby nariadil pojednávanie, čím jej odňal možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom alebo prípadne navrhnúť vlastné dôkazy na vyvrátenie záverov okresného súdu. Uvedený nedostatok pritom nenapravil v predmetnej veci ani krajský súd a následne ani najvyšší súd v rámci konania o jej dovolaní. Sťažovateľka v tejto súvislosti ďalej namieta, že v jej veci konajúce všeobecné súdy jej neumožnili vyjadriť sa k vykonávanému dokazovaniu ani mimo nariadenia pojednávania a neumožnili jej uniesť dôkazné bremeno, čo samo osebe podľa jej názoru postačuje pre záver o porušení ňou označených práv. Podľa názoru sťažovateľky je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu arbitrárne a zjavne nepreskúmateľné a postup najvyššieho súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odporujúci označeným článkom ústavy a dohovoru.

Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti sťažovateľky z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že v ostatnom období mu bolo doručených viacero v zásade

identických sťažností sťažovateľky, v ktorých táto s odkazom na nález sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 v jej identickej veci poukazovala na právny záver vyslovený ústavným súdom v označenom rozhodnutí týkajúci sa zabezpečenia záruk kontradiktórnosti konania pri preskúvaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa právneho názoru vysloveného ústavným súdom v označenom náleze *«v prerokúvanej veci okresný súd i krajský súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku neobmedzili svoje skúmanie len na obsah exekučného titulu, návrhu na vykonanie exekúcie a žiadosti o vydanie poverenia, ale nad rámec toho preskúmali aj obsah poistnej zmluvy s pripojenými všeobecnými poistnými podmienkami a na ten účel nimi vykonali listinný dôkaz. Z takto vykonaného listinného dôkazu dospeli súdy k (odchylnému) skutkovému stavu, na ktorom založili svoj právny záver o právnej povahe rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky a v dôsledku toho o jej neplatnosti. Týmto postupom v podstate znemožnili sťažovateľke uplatniť svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky (§ 37 rozhodcovského zákona) sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku, teda právoplatne priznaného nároku. Za týchto okolností bolo podľa názoru ústavného súdu povinnosťou minimálne okresného súdu dať sťažovateľke priestor, aby sa zoznámila s dôkazmi, ktoré okresný súd vykonal, a skutkovými zisteniami, ktoré z nich vyvodzuje, a vyjadrila sa k nim, ako aj aby prípadne navrhla iné dôkazy na vyvrátenie týchto skutkových zistení. Uvedený priestor nevyhnutne nevyžaduje konanie pojednávania, vyžaduje však písomné alebo ústne vypočutie sťažovateľky k uvedeným otázkam. Len týmto postupom dôjde ku skutočnému naplneniu práva sťažovateľky na prerokovanie (takto vymedzenej odlišnej) veci „v jej prítomnosti“ a na „vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom“, ktoré jej zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.»*. Na tomto základe ústavný súd v označenom náleze rozhodol, že najvyšší súd porušil základné práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže síce mal k dispozícii efektívne právne prostriedky nápravy pochybení, ktorých sa dopustili v predmetnej veci konajúce a rozhodujúce nižšie všeobecné súdy, ale ich nevyužil (neuplatnil).

Po vydaní nálezu sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 odmietol III. senát ústavného súdu vo svojich rozhodnutiach sp. zn. III. ÚS 433/2013 z 10. septembra 2013,

sp. zn. III. ÚS 455/2013 z 26. septembra 2013 a sp. zn. III. ÚS 480/2013 z 2. októbra 2013 a I. senát v uznesení sp. zn. I. ÚS 641/2013 z 30. októbra 2013 identické sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pričom v uzneseniach sp. zn. I. ÚS 675/2013 z 13. novembra 2013, sp. zn. I. ÚS 14/2014 z 23. januára 2014 a sp. zn. I. ÚS 41/2014 z 29. januára 2014 I. senát vyslovil právny názor, podľa ktorého *«Pokiaľ sťažovateľka „in concreto“ namietala skutočnosť, že sa nemohla vyjadriť k vykonávanému dokazovaniu zo strany okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi, ústavný súd predostiera, že z pohľadu „materiálneho“ uvedenú možnosť sťažovateľka mala a aj ju využila v rámci ňou podaných opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) a v rozsahu veci primeranom sa s touto jej obranou zaoberali aj vyššie súdy (krajský súd a najvyšší súd). Z hľadiska princípu materiálnej pravdy reálny proces v danej veci, teda zabezpečil, aby sa všeobecné súdy v rámci inštančného postupu zaoberali aj podstatnými dôvodmi uvádzanými sťažovateľkou v sťažnosti, aj keď nie podľa predstáv sťažovateľky, t. j. v rámci konania pred okresným súdom, ale v jeho celostnom priebehu.»* (pozri I. ÚS 675/2013, I. ÚS 14/2014 bod 38, I. ÚS 41/2014).

V konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľky bola podľa názoru IV. senátu ústavného súdu z hľadiska prípadného vyslovenia porušenia ňou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podstatná odpoveď na otázku, či možno pochybenie súdu prvého stupňa spočívajúce v tom, že nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k svojim skutkovým zisteniam a z nich vyplývajúcemu (novému) právnemu posúdeniu veci, ktoré zakladajú dôvod na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (hoci žiadosť súdneho exekútora preskúmal nad rámec uvedený v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku), konvalidovať v odvolacom (príp. dovolacom) konaní.

Zistenie, že o v zásade identických veciach sťažovateľky rozhodujú senáty ústavného súdu rozdielne, viedlo IV. senát ústavného súdu k uplatneniu postupu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, v rámci ktorého IV. senát ústavného súdu predložil kľúčové právne názory I., II. a III. senátu ústavného súdu vyslovené v ich doterajších rozhodnutiach o v zásade identických sťažnostiach sťažovateľky na posúdenie plénu ústavného súdu

na účel zjednotenia právnych názorov pri rozhodovaní o dosiaľ nerozhodnutých sťažnostiach sťažovateľky.

Plénum ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov prerokovalo na neverejnom zasadnutí 7. mája 2014, pričom prijalo toto stanovisko:

„Pri preskúvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku) sa môžu primerane uplatniť ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd pri preskúvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vychádza aj z iných listín (či iných dôkazov) než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania; ak tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávneného vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je oprávnenému táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní“ (ďalej len „zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu“).

Keďže podľa § 6 zákona o ústavnom súde je senát v ďalšom konaní viazaný uznesením pléna ústavného súdu o zjednotení odchylných právnych názorov, II. senát ústavného súdu aplikoval právne závery vyslovené v zjednocujúcom stanovisku pléna ústavného súdu aj na veci sťažovateľky posudzované v tomto konaní.

S prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľka napáda postup a rozhodnutie najvyššieho súdu vydané v rámci konania o dovolaní, ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 480/2013).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, k dovolaciemu dôvodu uplatnenému sťažovateľkou podľa § 237 písm. f) OSP uviedol, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie vydané v štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd posudzoval splnenie zákonom ustanovených procesných predpokladov na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. V tomto štádiu, v ktorom exekučný súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu sa dokazovanie nevykonáva, pretože postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín a príloh. Dovolací súd tiež uviedol:

„Vzhľadom na to sa toto oboznamovanie s obsahom listín, posudzovanie splnenia podmienok konania a tiež predpokladov, za ktorých možno vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.“

Najvyšší súd preskúmal existenciu vady podľa § 237 písm. f) OSP aj z toho hľadiska, či zamietnutím žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nedošlo k odopretiu práva oprávnenej (sťažovateľky) na výkon vykonateľného rozhodnutia. Poukázal na to, že v predmetnej veci boli splnené zákonné podmienky na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, preto postup krajského súdu a okresného súdu nemal za následok odňatie možnosti oprávnenej (sťažovateľky) pred súdom konať [§ 237 písm. f) OSP]. Najvyšší súd tiež dospel k záveru, že uznesenia okresného súdu a krajského súdu boli riadne odôvodnené.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že jeho obsah tvoria dve relatívne samostatné práva (súčasť), a to právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v prítomnosti účastníka a právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Formulácia uvedeného odseku naznačuje,

že tieto práva nie sú navzájom nevyhnutne previazané – právo na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v prítomnosti účastníka zaručuje uvedené ustanovenie i v takých veciach, kde nedochádza k žiadnemu dokazovaniu, a naopak, právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom má účastník aj tam, kde sa formálne pojednávanie nevykonáva. Preto treba i čl. 48 ods. 2 ústavy vykladať tak, že právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom je nezávislé od práva na konanie (verejného) pojednávania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje aj na systematickú súvislosť medzi § 44 ods. 2 a § 44 ods. 5 Exekučného poriadku, z ktorej možno vyvodiť, že okrem prípadov výslovne uvedených v odseku 5 nie je konanie o vydanie poverenia súdnemu exekútorovi kontradiktórnym konaním, pričom účasť povinného sa v ňom predpokladá len výnimočne, a to v takých prípadoch, kde mu treba vytvoriť priestor na uplatnenie prípadných námietok [napríklad v podobe návrhu na samostatné (ne)uznanie exekučného titulu]. Navyše, vzhľadom na účel exekúcie je opodstatnené vytvorenie určitého „efektu prekvapenia“ voči povinnému, aby tento nemohol pred doručením upovedomenia zmariť uspokojenie priznaného nároku. Nevyhnutným dôsledkom nariadenia pojednávania, na ktoré by bolo treba povinného predvolať (pozri § 115 ods. 1 OSP), by však bolo, že by sa o exekúcii dozvedel, čo by v konečnom dôsledku mohlo mať za následok zmarenie účelu exekúcie.

Konanie (uskutočnenie) pojednávania si nevyhnutne nevyžaduje ani požiadavka, aby bola vec prerokovaná v „prítomnosti“ účastníka. Podľa názoru ústavného súdu je pojem „v prítomnosti“ účastníka potrebné vykladať nie doslovne, ale funkčne, teda aby spôsob a postup konania zaručoval, že účastník bude mať možnosť vnímať postup súdu a podľa toho náležite zamerať svoju procesnú aktivitu. Preto je možné právo na prerokovanie vecí „v prítomnosti“ účastníka rešpektovať aj tým, že súd účastníka upovedomí a dá účastníkovi možnosť vyjadriť sa k nej, napríklad aj písomne. Tieto prípady možno zároveň považovať za prípady, v ktorých zákon z takéhoto prerokovania vecí vylučuje verejnosť, a to v súlade s poslednou vetou čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. II. ÚS 499/2012).

Ústavný súd v nadväznosti na námietku sťažovateľky, že v jej veci konajúce všeobecné súdy jej neumožnili vyjadriť sa k vykonávanému dokazovaniu ani mimo

nariadenia pojednávania a neumožnili jej tak uniesť dôkazné bremeno, čo samo osebe postačuje pre záver o porušení jej označených práv v prvom rade zdôrazňuje, že je to predovšetkým okresný súd ako súd prvostupňový, ktorý by v zásade mal vykonať všetky skutkové zistenia a príslušné dokazovanie pre náležité rozhodnutie vo veci. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai a spol. C-472/11 z 21. 2. 2013), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica o nekalých podmienkach“) sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená. Zásada kontradiktórnosti však vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý v rámci preskúmania ex offo konštatoval nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy. Súd musí teda dodržiavať zásadu kontradiktórnosti najmä vtedy, ak rozhoduje v spore na základe dôvodu uplatneného bez návrhu (rozsudok z 2. 12. 2009 vo veci C-89/08). Rovnako Súdny dvor Európskej únie už rozhodol, že zásada kontradiktórnosti znamená vo všeobecnosti právo účastníka konania oboznamovať sa s dôkazmi a vyjadreniami predloženými súdu a vyjadrovať sa k nim (rozsudok vo veci Varec zo 14. 2. 2008, C-450/06), ako aj to, že je v rozpore so základnými právnymi zásadami, pokiaľ súdne rozhodnutie vychádza zo skutkových okolností alebo dokumentov, s ktorými sa účastníci konania nemohli zoznámiť a ku ktorým sa tak nemohli vyjadriť (rozsudok z 22. 3. 1961 vo veci Snupat v. Vysoký úrad, 42/59).

Vzhľadom na doteraz uvedené, rešpektujúc citované zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLZ. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014, v súvislosti so sťažovateľkinou nosnou argumentáciou ústavný súd uzatvára, že aj na vec sťažovateľky možno vzťahovať ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého sťažovateľka mala z pohľadu „materiálneho“ možnosť vyjadriť sa ku skutkovým zisteniam okresného súdu a z nich vyplývajúcejmu (novému) právnenému posúdeniu veci, ktoré zakladali dôvod na zamietnutie

žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo aj využila v rámci ňou podaného opravného prostriedku (odvolania), a v rozsahu veci primeranom sa s touto jej obranou zaoberal krajský súd v rámci odvolacieho konania (m. m. I. ÚS 675/2013, I. ÚS 14/2014 bod 38, I. ÚS 41/2014).

Pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesenia najvyššieho súdu postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovanom prípade v konaní pred odvolacím súdom). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že „Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu bez reálnej možnosti konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom“ (napr. I. ÚS 742/2013, II. ÚS 59/2014, III. ÚS 401/2013, IV. ÚS 70/2014).

V súlade s uvedeným ústavný súd opätovne poukazuje na to, že v posudzovanej veci sťažovateľka mala reálnu možnosť oboznámiť sa s dôvodmi zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie už z uznesenia okresného súdu, proti ktorému aj podala odvolanie, v ktorom sa k týmto dôvodom vyjadrila. Preto aj keď okresný súd ústavne neakceptovateľným spôsobom pochybil, keď nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k listinným dôkazom, jeho preskúmaniu ani k ním uskutočnenému právnomu posúdeniu, jeho pochybenie nemožno pričítať na ťarchu najvyššieho súdu, keďže tieto procesné nedostatky boli odstránené v rámci odvolacieho konania. Z uvedeného dôvodu nemožno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ani jeho postup, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia, za taký, ktorý by nerešpektoval sťažovateľkino základné právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pokiaľ sťažovateľka namieta, že najvyšší súd neodôvodnil odklon od judikatúry ústavného súdu, na ktorý poukázala v podanom dovolaní (nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 60/04), pričom uviedla, že bolo povinnosťou najvyššieho súdu svoje odlišné stanovisko zdôvodniť, pretože sa riešila analogická právna otázka, ktorá už bola právoplatne

vyriešená podstatne odlišným spôsobom, ústavný súd poukazuje na svoje vyjadrenie obsiahnuté v náleze sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013, v ktorom uviedol, „že tam riešená situácia bola odlišná. Tam totiž súd rozhodoval o odklade už nariadenej exekúcie, ktorému vyhovel, pričom sťažovateľom bol práve oprávnený, ktorý bol týmto postupom dotknutý. Oprávnený má totiž záujem na pokračovaní exekúcie a pokiaľ sa súd chce stotožniť s argumentmi povinného o odklade, má oprávnený v zásade právo predniesť svoje protiargumenty a donútiť súd, aby mu na podstatné z nich dal riadnu odpoveď. V tu prerokúvanej veci však, ako už bolo uvedené, ide o situáciu presne opačnú, v dôsledku čoho na ňu nemožno aplikovať závery uvedené v citovanom náleze.“.

V súvislosti s „devätnástym odôvodnením“ smernice o nekalých podmienkach sťažovateľka namieta, že všeobecné súdy nezohľadnili špecifikum dané citovaným odôvodnením, ktoré spod vecného rozsahu smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vyníma zmluvné podmienky v poisťných zmluvách, pričom podľa sťažovateľky cieľom citovanej smernice podľa jej „devätnásteho odôvodnenia“ je, že dohoda o rozhodcovskom konaní nemôže byť neprijateľnou podmienkou, ak je dohodnutá v poisťnej zmluve.

Ústavný súd sa stotožňuje s tou časťou argumentácie sťažovateľky, v rámci ktorej uvádza, že nie každá rozhodcovská doložka predstavuje automaticky neprijateľnú zmluvnú podmienku. Je totiž nepochybné, že k záveru o jej neprijateľnosti môže príslušný všeobecný súd dospieť len na základe komplexného posúdenia príslušnej spotrebiteľskej zmluvy.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na sťažovateľkou uvádzané „devätnáste odôvodnenie“ smernice o nekalých podmienkach, z ktorého „*keďže na účely... smernice sa hodnotenie nekalého charakteru netýka podmienok, ktoré popisujú hlavný predmet zmluvy ani vzťah kvalita/cena tovaru alebo dodávaných služieb; keďže hlavný predmet zmluvy a vzťah cena/kvalita môže byť napriek tomu braný do úvahy pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok...*“ vyplýva, že len hlavný predmet zmluvy (v okolnostiach posudzovanej veci hlavným predmetom poisťnej zmluvy je poisťné krytie poskytnuté dodávateľom, pozn.) a vzťah ceny a kvality tovaru alebo dodávanej služby

sú vyňaté z posúdenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zároveň však platí, že aj hlavný predmet zmluvy a vzťah ceny a kvality dodávanej služby môžu byť brané na zreteľ pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok (rozumej ostatných podmienok poisťnej zmluvy, pozn.). Z citovaného odôvodnenia smernice o nekalých podmienkach však nevyplýva vyňatie poisťných zmlúv z vecného rozsahu smernice o nekalých podmienkach en bloc, a rovnako ani nemožnosť posúdenia nekalého charakteru podmienky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor vyplývajúci z poisťnej zmluvy.

Vo svojej konštantnej judikatúre ústavný súd tiež uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu uvedené požiadavky na odôvodnenie napĺňa.

Ústavný súd považuje za ústavne udržateľný právny záver najvyššieho súdu o tom, že napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu sú riadne odôvodnené, nepovažuje ho za arbitrárny a ani zjavne neodôvodnený.

Vychádzajúc zo všetkých doteraz uvádzaných skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že medzi obsahom sťažovateľkou označenými právami podľa ústavy, listiny a dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

Ústavný preto po predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2.2 K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľka sa tiež domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Zo sťažnosti vyplýva, že k porušeniu tohto základného práva malo podľa sťažovateľky dôjsť tým, že na okresnom súde v jej veci rozhodoval vyšší súdny úradník, a nie sudca. Podľa sťažovateľky k porušeniu tohto základného práva došlo aj tým, že o jej odvolaní rozhodoval ako člen senátu sudca, ktorý bol zaujatý a ktorý neoznámil skutočnosti, pre ktoré je vylúčený, predsedovi krajského súdu.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Sťažovateľka síce podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie a následne proti tomuto uzneseniu krajského súdu dovolanie, avšak námietku nesprávneho obsadenia okresného súdu, teda že namiesto sudcu konal a rozhodoval vyšší súdny úradník, ani v jednom z týchto opravných prostriedkov neuplatnila. Rovnako tak námietku, že členom senátu na krajskom súde, ktorý rozhodoval o jej odvolaní, bol sudca, ktorý mal byť vylúčený, neuplatnila v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu. Formálne preto

využila účinné právne prostriedky ochrany svojich práv ustanovených zákonom, avšak z materiálneho hľadiska uvedené námietky v nich neuplatnila. Zároveň sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že k nesplneniu podmienky využitia účinného právneho prostriedku ochrany práva došlo v jej prípade z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Za daných okolností neprichádzal do úvahy postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v časti týkajúcej sa namietaného porušenia čl. 48 ods. 1 ústavy sťažnosť sťažovateľky smerujúcu proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2.3 K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy, už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach konštatoval, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (t. j. pri jeho odmietnutí) je lehota sťažovateľa na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu bola vo vzťahu k tejto časti sťažnosti námietka sťažovateľky založená na tvrdení, že napadnuté uznesenie krajského súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch odvolacieho súdu a zároveň je nedostatočne odôvodnené.

Krajský súd sa v uznesení sp. zn. 20 CoE 32/2011 z 27. septembra 2011 stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu a uviedol nad jeho rámec

skutočnosti, pre ktoré ho považuje za vecne správne, pričom zároveň reagoval aj na odvolacie dôvody sťažovateľky. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza:

«Predovšetkým je potrebné konštatovať, že v zmysle § 45 ods. 1, 2 ZRK je exekučný súd plne oprávnený vykonávať formálne, ako aj materiálne preskúmavanie exekučného titulu a podrobiť tento titul skúmaniu, či neprichádza do úvahy zastavenie exekučného konania z dôvodov, ktoré sú uvedené v § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, t. j. najmä či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Taktiež v zmysle § 45 ods. 2 ZRK, je zakotvené oprávnenie exekučného súdu zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatku podľa ods. 1 písm. b/alebo c/.

Materiálne preskúmavanie exekučného titulu má v sebe aj oprávnenie preskúmať jednotlivé ustanovenia zmluvy, ktorú účastníci medzi sebou uzavreli a v tomto zmysle súd prvého stupňa správne konštatoval, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, ktorej ustanovenia spotrebiteľ nemohol osobitne dojednať, pričom exekučným titulom je rozhodnutie Rozhodcovský rozsudok Arbitrážny súd Košice.

Postup prvostupňového súdu bol totiž založený na existencii zákonného ustanovenia, ktoré dokonca bez návrhu ukladá povinnosť súdu zastaviť exekučné konanie z dôvodov relevantných v základnom konaní (§ 45 ods. 2 ZRK). Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku (rozsudok Súdneho dvora Oceano grupo editorial) a môže tak urobiť aj exekučný súd, ktorému to umožňuje práve ustanovenie § 45 ZRK, na ktoré v konečnom dôsledku súd prvého stupňa aj poukázal (vec ASTURCOM).

V tejto súvislosti odvolací súd nevidel dôvod na odklon od stanoviska zo spoločného rokovania občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. septembra 2010, podľa ktorého zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných

podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008.

Správne konštatuje súd prvého stupňa, že po preskúmaní zmluvy, ktorá bola podkladom pre predmetný exekučný titul, t. j. Rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu je možné konštatovať, že táto zmluvu obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v podobe rozhodcovskej doložky.

Občiansky zákonník síce až od 1. 1. 2008 v ust. § 53 ods. 4 písm. r) za neprijateľné označil aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, avšak táto okolnosť nie je dôvodom na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky u zmlúv uzatvorených pred 31. 12. 2007. OZ účinný do 31. 12. 2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať i iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. O takúto zmluvnú podmienku ide dokonca aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by podľa takejto doložky sa rozhodcovské konanie začalo na základe žaloby podanej dodávateľom spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať žalobu na všeobecnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti. Keďže ust. § 53

OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a OZ), išlo o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Vo vzťahu k námietke ohľadom individuálnosti dojednania rozhodcovskej doložky odvolací súd poznamenáva, že táto odvolacia námietka oprávneného je nedôvodná. Zo spisu vyplýva, že rozhodcovská doložka je zakotvená vo Všeobecných poistných podmienkach, a to v ich XV. časti – Rozhodcovské konanie. Hneď za Všeobecnými poistnými podmienkami nasleduje Ďalšie zmluvné dojednanie týkajúce sa prejavenia vôle zo strany účastníkov zmluvy riešiť spory v rozhodcovskom konaní.

Osobitné vyjednanie sa má sledovať z pohľadu ochrany spotrebiteľa, to znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov osobitne vymieňuje nejakú klauzulu, lebo má preňho nejaký osobitný význam.

Konečne odvolací súd poznamenáva, že inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2).

Odvolací súd preto nemal najmenší dôvod na to, aby vylúčil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok len kvôli nadpisu, ktorý ani nekorešponduje s presným označením inštitútu „individuálne dojednaného zmluvného ustanovenia“.

Bez pochyb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na ust. § 53 ods. 1 OZ účinného ku dňu 22. 1. 2007, považuje za neprijateľnú, a preto neplatnú.

Ak teda dojednanie ukladajúce spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je pre jeho neprijateľnosť neplatné, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že majetkové spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom

právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred jediným rozhodcom. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.), akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

Pokiaľ sa týka námietky oprávneného, že exekučný súd mal vo veci vykonávať dokazovanie a nariadiť pojednávanie, odvolací súd uvádza, že oprávnenému, ako účastníkovi konania nebola v exekučnom konaní odňatá možnosť konať pred súdom, lebo v prípade, ak nejde o obligatórne nariadenie pojednávania, môže súd rozhodnúť na základe listinných dôkazov. Postupom exekučného súdu, ktorý rozhodol len na základe listinných dôkazov, oprávnenému možnosť konať pred súdom odňatá nebola preto, lebo z predložených listín jednoznačne vyplývajú skutočnosti, pre ktoré bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. V tejto súvislosti je nedôvodná námietka oprávneného, že ak exekučný súd prvého stupňa „nesprávne postupoval a neúplne zistil skutkový stav, lebo vykonal dokazovanie niektorými z listín relevantných pre poistný vzťah bez toho, aby nariadil pojednávanie a umožnil oprávnenému preukázať, že povinný mal možnosť ovplyvniť dojednanie o rozhodcovskej doložke.“ Súd prvého stupňa sa totiž s istotou a najmä presvedčivým spôsobom vysporiadal s otázkou rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky a svoje rozhodnutie v tomto smere aj náležite zdôvodnil.»

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd na rozdiel od sťažovateľky nepovažuje napadnuté uznesenie krajského súdu za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich kľúčové právne závery odvolacieho súdu. Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaných rozhodnutí všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie jeho ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti.

Ústavný súd po preskúmaní právnych záverov krajského súdu dospel k záveru, že v posudzovanej veci sa odvolací súd nedopustil takých výkladových omylov či iných

pochybení, ktoré by zakladali rozpor napadnutého uznesenia krajského súdu s obsahom základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie.

Keďže napadnuté rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. K zhodnému názoru ústavný súd dospel aj v konaní o iných porovnateľných sťažnostiach (III. ÚS 264/2012, I. ÚS 359/2012, I. ÚS 332/2012 a iné).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd považuje za potrebné reagovať aj na námietku sťažovateľky, ktorou poukazuje aj na nejednotnosť rozhodovacej praxe všeobecných súdov pri rozhodovaní o vecne a právne podobných veciach. V tejto súvislosti ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. I. ÚS 17/01) predovšetkým zdôrazňuje, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zverená najvyššiemu súdu. Ústavný súd zároveň poznamenáva, že vývoj právnych názorov všeobecných súdov v právne obdobných prípadoch nemožno automaticky stotožňovať s porušením základného práva na súdnu ochranu, pokiaľ je prípadná odlišnosť týchto právnych názorov založená na racionálnej právnej argumentácii. Je pritom vecou (a najmä povinnosťou) vo veci konajúcich

všeobecných súdov vysporiadať sa nielen so zákonnosťou, ale aj ústavnosťou svojich rozhodnutí (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Pretože sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o jej ďalších návrhoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2014